

229 §

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Kh 229 §
21.9.2020

STM, SM ja VM valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta hallitusohjelman mukaisesti. Ministeriöt pyytävät lausuntoja esitysluonnoksesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan 25.9.2020 mennessä.

Lausuntopyyntö on esityslistan oheismateriaalina.

Lisätietoja: controller Marjukka Kätevä, 044 550 2573, marjukka.kateva@kurikka.fi; kaupunginjohtaja Anna-Kaisa Pusa, 044 020 9000, anna-kaisa.pusa@kurikka.fi.

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää, että Kurikan kaupunki antaa seuraavan lausunnon:

1. Omaisuuden siirrot

Kurikan sote-palvelut tuottava JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä vuokraa tilansa pääasiassa omistajakunniltaan Kurikalta ja Ilmajoelta. Voimaanpanolaissa säädetään varainsiirtoverovapaudesta kuntayhtymien varoja ja velkoja siirrettäessä. JIK-alueella kiinteistöt kuitenkin omistavat kunnat. Sote-uudistus aiheuttaa uuden tilanteen kuntien kiinteistöjen ja toimitilojen hallintaan, ja saattaa johtaa tarpeeseen järjestellä kuntien kiinteistö- ja toimitilaomistuksia uudelleen. Siksi kuntien omistamien kiinteistöjen ja muiden toimitilojen uudelleen järjestelyt ja mahdolliset yhtiöittämiset tulee vapauttaa varainsiirtoverosta uudistuksen yhteydessä.

Maakunnittain on suuria eroja kuntayhtymien kiinteistövarallisuudessa ja nettoveloissa, ja tämä tulee huomioida uudistuksessa. Alueellinen sopiminen omaisuuden siirron järjestelyistä tulee olla mahdollista esimerkiksi siten, että Etelä-Pohjanmaan kunnat voisivat muodostaa maakunnan kanssa yhteisen sote-kiinteistöyhtiön koskien Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kiinteistöjä. Tämä muutos tulisi olla tarvittaessa mahdollista tehdä ilman veroseuraamuksia.

Kurikan kaupunki yhtyy Kuntaliiton lausuntoon siltä osin, että ehdotettu kunnille maksettavan kompensaation laukaiseva taloudellisten menetysten raja-arvo (0,7 prosenttiyksikköä laskennallisesta kunnallisveron korotustarpeesta) on liian korkea. Lisäksi kompensaatiota laskettaessa on huomioitava kaikki omaisuuslajit, myös siirtyvät peruspääomat sekä siirtyvä irtaimisto.

Epätietoisuus kaupungin omistukseen jäävien sote-kiinteistöjen tarpeesta siirtymäkauden jälkeen aiheuttaa merkittävää epävarmuutta kaupungin investointien ja muun toiminnan suunnitteluun. Kurikan kaupunki kannattaa Kuntaliiton ehdotusta muuttaa esitystä siten, että sote-maakunnan tulee viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen päättymistä ilmoittaa kunnalle toimitiloista, joiden käytöstä maakunta haluaa käynnistää kunnan kanssa neuvottelut vuokrajärjestyttä koskevan siirtymäkauden jälkeen. Sote-maakunnan laiminlyödessä tämän ilmoitusvelvollisuutensa kunnalla olisi oikeus pidentää vuokrasopimusta yhdellä vuodella.

2. Yhteistyö ja sopiminen paikallisesti maakunnan kanssa rajapintoihin liittyvien palvelujen tuottamisesta

Sote-maakunnalla ja alueen kunnilla tulee olla mahdollisuus arvioida ja sopia työnjaosta ja tehtävänsiirroista niissä tehtävissä ja tapauksissa, joissa se on tarkoituksenmukaista. Kurikan kaupungin sivistyspalvelujen arvion mukaan Etelä-Pohjanmaalla sopimismahdollisuus on tarpeen ainakin opiskelija- ja koulupsykologi- sekä kuraattoripalveluissa riittävän resursoinnin ja kuntien erilaisten lähtökohtien huomioidmiseksi.

Mm. lasten ja perheiden palveluihin sekä nuorten työpajapalveluihin muodostuu sote-maakunnan ja kunnan yhteisiä asiakaspintoja, joissa on pystyttävä tekemään vaikuttavaa yhteistyötä. Kurikan kaupunki yhtyy Kuntaliiton lausunnossa esitettyyn näkökantaan, että kuntien ja sote-maakunnan välisen yhteistyön varmistamiseen tulisi lakiluonnoksissa kiinnittää voimakkaammin huomiota.

3. Yhteistyö ja sopiminen paikallisesti maakunnan kanssa tukipalvelujen tuottamisessa

Henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyy maakuntien palvelukseen. Sote-maakunnalla ja alueen kunnilla tulisi olla mahdollisuus arvioida ja sopia omista lähtökohdistaan tukipalvelujen hoitamisesta. Esimerkiksi kuntiin jäävät ateriapalvelut saattavat jäädä

tehottomiksi ilman ympärivuorokautisia tai -vuotisia sote-yksiköitä sote-maakuntien ateriapalvelujen samanaikaisesti kärsiessä henkilöstöpulasta.

4. Uudistuksesta kunnille aiheutuvat kustannukset

Sote-uudistuksesta kunnille aiheutuvien muutuskustannusten arviointi on puutteellista. Kuntatalouden heikossa tilanteessa kunnille aiheutuvat suorat ja välilliset kustannukset tulee rahoittaa täysimääräisesti valtion toimesta.

Koronaepidemia on aiheuttamassa merkittäviä alijäämiä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle ja vaikeuttaa merkittävästi talouden sopeuttamista JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymässä. Alijäämien kattaminen ennen kuntayhtymien varallisuuden ja velkojen siirtymistä SOTE-maakuntaan on näin tiukalla aikataululla kunnille kohtuutonta.

5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Kuntien merkittävä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tulee huomioida ja varmistaa että kunnilla on sen toteuttamiseksi riittävät taloudelliset resurssit ja osaaminen.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta sillä lisäyksellä, että controller Marjukka Kätevä valtuutetaan vastaamaan lausuntopyyntöissä esitettyihin kysymyksiin.

Virallisen otteen lähetämme pyydettyinä.

Otteen oikeaksi todistaa
Kurikassa 25.9.2020
Hannu Pihlaja
hallintopäällikkö